

BAŞARIDA AİLENİN ROLÜ

Ünye Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Başarı Nedir?

Okul başarısı öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir.

Okul Başarısı

- Ancak çağdaş anlamda başarı kavramının akademik başarı ile sınıflandırılmayacağı,
- Bilgi ve beceri (Bilişsel davranışlar) yanında
- İlgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerdiği görülmektedir.

Ebeveyn Tutumları

- Çocuğun öğrenmeye dönük tutumunu belirlemede ailenin tutumu ve değerleri son derece önemlidir.
- Ebeveynlerden birinin veya her ikisinin, **okula ve öğrenmeye karşı olumsuz tutumu**, çocuğunda okula karşı negatif duygular geliştirmesine yol açmaktadır.

Yaşama hazırlık(okullar hayat olsun)

- Ailelerin okulu öğrenciyi hayata psikolojik ve sosyal olarak da hazırlanmanın bir yolu olarak görmesi
- Çocuklarının okul aktiviteleriyle yakından ilgilenirler, onlarla öğrenmenin önemini tartışır ve okul başarılarından dolayı ödüllendirirler.

Kabul görme ve destekleme

- Aileleri tarafından yüksek düzeyde kabul gören ve desteklenen öğrenciler, kabul görmeyen, sürekli eleştirilen ve yeteri kadar desteklenmeyen öğrencilere oranla daha yüksek başarı motivasyonuna sahiptirler.

Başarısızlık nedenleri

- Öğrencinin bilişsel, fiziksel ve duygusal olgunluk açısından yetersiz olması.
- Beden imajı düşük olan öğrencilerin özsaygıları ve akademik başarılarının da düşük olması.
- Kaygının çok yüksek yada çok düşük olması gibi motivasyon eksikliği de başarısızlığa neden olabilmektedir.

Başarısızlık nedenleri

- Çocuğun ön bilgilerinin yetersiz olması, diğer bir ifadeyle bulunduğu sınıf düzeyine gelinceye kadar almış olduğu eğitimle oluşturduğu akademik temelin gereken becerileri ortaya koymasına engel olmaktadır.

Başarısızlık nedenleri

- Anlayamadığı konularda soru sormaktan çekinen, utangaç, kendine güveni düşük ve sınavlarda çok heyecanlandığı için bildiği soruları dahi yapamayan, kaygılı kişilik yapısına sahip olması.

Öğrenilmiş çaresizlik

- Geçmişte aynı dersten başarısız olma veya o ders, konuyla tanışık olmama nedeniyle "**Nasıl olsa başarısız olacağım**" önyargısıyla çocuğun yeterince çalışmaması.

- Görme, işitme kaybı, bulaşıcı hastalıklar gibi nedenler ders çalışmayı engellediği ve dikkat dağılmasına neden olduğu için başarısızlığa zemin oluşturur.

- Okul olgunluğuna sahip olmama, **aşırı hareketlilik**, **yerinde duramama** ve hareketlerde kararsızlık gibi durumlarda da çocuğun dikkatinin toplanması güç olduğu için başarısızlık ortaya çıkmaktadır.

Ders çalışma alışkanlığı

- Öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının (zamanı iyi planlama ve kullanma, öğrenme motivasyonu vb.) akademik başarıyı olumlu etkilediği görülmektedir.
- Çocukta öğrenme güçlüğü olması başarısızlığın çocuktan kaynaklanan en önemli nedenidir.

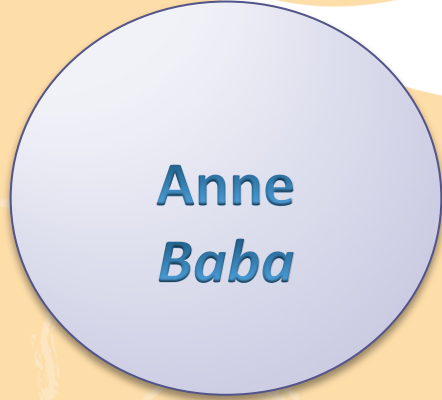
Aileye bađlı nedenler

- Anne babanın arasında sağlıklı bir iletişimin olmaması, huzursuz ve kaygı verici bir ev ortamı,

Aile Tutumları

- Anne babanın, kendi hayatlarındaki sıkıntılarından dolayı eleştirel ve sabırsız olması,
- Çocuğun hatalarını tolere edememesi,
- Baskıcı tutumu,
- Çocuğu zorlamaları,
- Çocuğun iyi yanlarından ziyade yetersiz yanlarına yoğunlaşması,
- Çocukta kendine güvensizliğe ve kaygıya bu da **başarısızlığa** yol açmaktadır.

AİLE TUTUMLARI

BASKICI TUTUM

TAVİZKAR
TUTUM

İLGİSİZ TUTUM

AİLE TUTUMLARI

BASKICI TUTUM

Anne baba çocuk üzerinde güç kullanır ve istediğini zorla yaptırır.

TAVİZKAR TUTUM

Çocuk anne baba üzerinde güç kullanır ve istediğini zorla yaptırır.

İLGİSİZ TUTUM

Anne baba çocuğun istek ve ihtiyaçlarıyla yeterince ilgilenmez, yok sayar.

YETKİN TUTUM

Anne baba çocuğu olumlu / uygun iletişim ve disiplin yöntemlerini kullanarak yetiştirir.

BASKICI TUTUM YÖNTEMLERİ

- @ Aşırı koruma
- @ Kontrol etme
- @ Sürekli akıl verme
- @ Bağırma
- @ Tehdit etme
- @ Sevgiyi esirgeme
- @ Ceza

TAVİZKAR TUTUM YÖNTEMLERİ

Çocukların kullandığı yöntemler:

- @ Sızlanma
- @ Tutturma
- @ Duygu Sömürüsü
- @ Şantaj

Anne-baba çaresiz
kalıp çocuğun
isteklerine boyun
eğer

İLGİSİZ TUTUM

- Ⓜ Anne-baba çocukla yeterli ve kaliteli iletişim kurmaz.
- Ⓜ Çocuğu yetiřtirirken neredeyse hiř yöntem kullanmaz.

TUTUM VE SONUÇLARI

BASKICI TUTUM

• Korku, çekinme, sorumsuzluk, isyan...

TAVİZKAR TUTUM

• Bencillik, sorumsuzluk, doyumsuzluk...

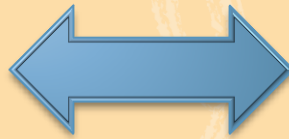
İLGİSİZ TUTUM

• Mutsuzluk, değersizlik, yetersizlik...

YETKİN TUTUM

• Öğrenme, düşünme, güven, sorumluluk alma, karşılıklı ve yakın ilişki...

YETKİN TUTUM

YETKİN TUTUM

OLUMLU VE UYGUN İLETİŞİM VE DİSİPLİN YÖNTEMİ

- @ Olumsuz güç kullanımı yoktur.
- @ Birbirlerinin istek ve ihtiyaçlarına ilgisiz kalmazlar.
- @ Anne-baba gücünü çocuğu güçlendirmek ve desteklemek için kullanır.
- @ Bu yöntem doğru zamanda çocuğa ve ilişkiye zarar vermeden kullanma ustalığını içerir.
- @ Doğru ve uygun yöntem kullanıldığı için güç ve zaman kaybı olmaz.
- @ Çocuk yetiştirmede kalıcı ve etkin sonuçlar elde edilmesini sağlar.

YETKİN TUTUM

- @ Herkesin duygu-düşünceleri dinlenir.
- @ Çocuğun bir birey olduğu kabul edilir.
- @ Çocuğun sorumluluk alabileceğine güvenilir.
- @ Çocuk sorun çözmeyi öğrenir.
- @ Anne-baba çocuğa uygun sınırlar koyarak çocuğu korur.
- @ Anne-baba çocuğa güven ve destek vererek onun kendine olan güvenini artırır.

Olumsuz Model

- Anne babanın zamanı etkili kullanma, okuma, sorumluluklarını yerine getirme konularında olumsuz model olup, bir taraftan çocuğun çok fazla televizyon izlemesine, gezmesine kızarken diğerk taraftan zamanlarını hep bu şekilde geçirmeleri.

Güvensizlik/Kaygı

- Gerçekçi olmayan beklentiler
- Çocuğa güven duymama
- Çocuktan başarılı olması konusunda çok fazla beklenti içinde olmak
- Kişiliđi yok saymak

Başarının ödüllendirilmesi

- Ödül verme yöntemini doğru kullanamayarak çocuğun, başarıyı başlı başına bir ödül olarak görmesinin engellenmesi

Olumsuz anne baba tutumu

- Sosyalleşmesine engel olma
- Sürekli ders çalışmasını isteme
- Yetişkinlerle vakit geçirmesinin gereksiz görülmesi

Olumsuz anne baba tutumu

- Ailenin eğitim hataları,
- Ana baba tutumundaki kararsızlık,
- Anne babanın eğitim anlayışındaki farklılık başarıyı engelleyici olabilmektedir.

Olumsuz anne baba tutumu

- Çocuğun geređinden fazla koruyup güvensiz bir birey haline getirmek
- Aşırı baskı ve otorite yoluyla eğitmek hatalı davranış modelleridir.
- Anne babanın geçimsizliđi

Aile durumları

- Aile bireylerinden birini hastalanması veya ölmesi, ana babanın ayrılması, **yeni kardeşin** doğması gibi değişiklikler başarı üzerinde etkili olabilmektedir.

Olumsuz sözler

- "İyi çalışmıyorsun, böyle giderse sefalet içinde yaşayacaksın"
- "Hayatını kurtarmazsan ömür boyu pişmanlık çekersin"

Bağımlılık

- İyi niyetle sunulan bilgisayar, TV oyunları gibi teknolojik olanakların kullanımına sınır getirilmemesi sonucu çocukta bağımlılık yaratması,
- Evde çocuğun kendine ait bir çalışma mekanının (oda, masa, bunlar mümkün değilse en azından bir köşe) olmaması

Çocuk Yaşadığını Öğrenir

- **Sürekli eleştirilmişse;** Kınama ve ayıplamayı öğrenir.
- **Kin ortamında büyümüşse;** Kavga etmeyi öğrenir.
- **Alay edilip, aşağılanmışsa;** Sıkılıp utanmayı öğrenir.
- **Devamlı utandırılarak terbiye edilmişse;** Kendini suçlamayı öğrenir.
- **Hoş görü ile yetiştirilmişse;** Sabırlı olmayı öğrenir.
- **Desteklenip, yüreklendirilmişse;** Kendine güven duymayı öğrenir.

Çocuk Yaşadığını Öğrenir

- **Övülmüş ve beğenilmişse;** Takdir etmeyi öğrenir.
- **Haklarına saygı duyularak büyütülmüşse;** Adil olmayı öğrenir.
- **Güven ortamı içerisinde yetişmişse;** İnançlı olmayı öğrenir.
- **Kabul ve onay görmüşse;** Kendini ve insanları sevmeyi öğrenir.
- **Aile içinde dostluk ve arkadaşlık görmüşse;** Bu dünyada mutlu olmayı öğrenir.

Okula Uyum – Aileye Öneriler

- Çocuklarınızın olumlu yönlerini görüp, üzerinde durunuz.(kendine güven)
- Çocuğunuz başlangıçta girdiğı bu büyük çevrede kendini yalnız hissetmiş olabilir.(konuşmak ve rahatlmasını sağlamak)
- Çocuğunuzun okul ortamı ile ilgili kaygıları olabilir, örneğın kaybolmaktan korkabilir, hastalandığında nereye başvuracağını bilmeyebilir.(okul güvenli bir yer)

- Anne baba olarak sizler, çocuğunuzun yaşamında en önemli ve etkili yetişkinlersiniz.
- Öğretmenle kuracağınız olumlu ilişkiler çocuğun uyum sağlamasını kolaylaştırır.

OKUL BAŐARISININ ÖN KOŐULU: OKUL AİLE DAYANIŐMASI

- Aile içi uyum
- Ailenin destekleyici yaklaŐımı
- Ailenin okul etkinliklerine katılması

AİLELERE ÖNERİLER

- Sorumluluk duygusunu artırmaya çalışın
- Yaşına uygun yapabileceği görevler verin
- Başarılı olmuş kişileri ona sevdiren ve örnek gösterin
- Kendine güvenmesini sağlayın
- Okul arkadaşları ile iyi ilişkiler kurmasını sağlayın
- Ondan yapamayacağı şeyleri istemeyin
- Ona yaşından ve olduğundan daha küçükmüş gibi davranmayın
- Onun ile birlikte vakit geçirin , kendini ifade etmesini sağlayın
- Uygun olmayan arkadaşlarını onunla konuşun
- Madde kullanımından uzak kalmasını sağlayın

AİLELERE ÖNERİLER

- Ders için yeterli vakit ayırmasında ona yardımcı olun
- Onun okul başarılarını uygun bir şekilde ödüllendirin
- Ona her zaman cesaret verin , destekleyin
- Başarısızlıkları için konuşun , onu başarıya motive edin
- Öğretmeni ile onun hakkında sık sık iletişime girin
- Öğretmeninin onun hakkındaki önerilerini dikkate alın
- Hayatta düzenli ve programlı olmasına yardımcı olun
- Onun stres faktörlerini hesaba katın , psikolojik durumuna dikkat edin
- Aile içi huzuru ve sevgi ortamını onun için hazırlayın
- Anne ve baba birlikte dersleri konusunda destek olun

AİLELERE ÖNERİLER

- Ders çalışma harici zamanlarda dinlenmesini sağlayın
- Onu okumaya teşvik edin, okuma alışkanlığı kazanmasına yardımcı olun
- Ona uygun dikkatini dağıtmayacak bir ders çalışma ortamı hazırlayın
- Dikkatini devam ettirme konusunda eksikliği olup olmadığını kontrol edin
- Onun kapasitesinden daha fazla beklentilere girmeyin

AİLELERE ÖNERİLER

- Okulu sıradan bahanelerle aksatmasına izin vermeyin, bu durumu denetleyin
- Derslerine engel olabilecek isteklerini uygun bir şekilde sınırlayın
- Onu ders ve sınavlar konusunda paniğe sevk etmeyin
- Her gün düzenli ders çalışmasını sağlayın
- Düzenli öğünler ,gıda alımı ve çeşitliliğini sağlamaya çalışın

AİLELERE ÖNERİLER

- Onun kabiliyetlerini yönlendirin ve gelişmesini sağlayın
- Onunla mümkün olduğu kadar nitelikli zaman geçirin
- Uyku düzeninin bozulmamasını sağlayın
- Hafta sonları ve yaz tatillerinde yeterince dinlenmesini sağlayın
- Okulda yolunda gitmeyen şeylere karşı uyanık olun
- Yaşıtları ve başkaları ile onu kıyaslamayın

AİLELERE ÖNERİLER

- Onun ile okul ve dersler hakkında belli aralarda durum değerlendirmesi yapın
- Onu arkadaşları ile rekabete sürüklemeyin
- Çok aşırı ders çalışmasını sınırlayın
- Onun hobilerini artırın , ders dışında hobileri ile ilgilenmesini sağlayın
- Onun her zaman için yanında olduğunuzu devamlı hissettirin

AİLELERE ÖNERİLER

- Küçük problemler büyümeden zamanında müdahale edin
- Ders çalışırken belli aralarla dinlenmesini sağlayın
- Defter ve kitaplarını düzenli ve temiz kullanmasını sağlayın
- Kapasitesinin altında uyarı düzeyi düşük bir sınıfta ise okul ile durumunu görüşün

AİLELERE ÖNERİLER

- Bazı derslerde birlikte çalışarak ona destek olun
- Çocuğunuzun görme ve işitme problemi olup olmadığını değerlendirin
- Beklenenin çok altında başarı durumunda özel öğrenme güçlüğüne dikkat edin
- Sportif faaliyetler ile ders dışı dinlenmesini sağlayın
- Okul içi sosyal etkinliklerde onu cesaretlendirin

İLGİYLE DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜRLER